

Bruxelles, den 5.8.2022
COM(2022) 385 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET
om gennemførelsen af det europæiske genopretningsprogram for energiområdet og Den
Europæiske Energieffektivitetsfond

{SWD(2022) 204 final}

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om gennemførelsen af det europæiske genopretningsprogram for energiområdet og Den Europæiske Energieffektivitetsfond

EN modstandsdygtig infrastruktur er energionens ryggrad. I 2021 blev det regionale samarbejde styrket betydeligt.

Genopretningsprogrammet spillede i den forbindelse en afgørende rolle for så vidt angår finansiel støtte til større infrastruktur af fælles interesse med henblik på integration af elektricitets- og gasmarkederne og øget forsyningssikkerhed.

I. FREMSKRIDT I GENNEMFØRELSEN AF PROGRAMMET

Energiinfrastruktur og innovation — drivkræfterne bag det europæiske genopretningsprogram for energiområdet (genopretningsprogrammet) — er fortsat lige så vigtige nu, som de var i 2009, da genopretningsprogrammet blev etableret.

I denne rapport redegøres der for hver del af genopretningsprogrammet for de fremskridt, der er gjort med gennemførelsen af projekterne og Den Europæiske Energieffektivitetsfond (EEEF). Den følger den rapport, der blev vedtaget i 2021¹. Den dækker gennemførelsen af projekter i perioden 1. januar 2021 til 31. december 2021 samt betalinger, der har fundet sted i den pågældende periode.

II. DEN SAMLEDE PROJEKTGENNEMFØRELSE (GENOPRETNINGSPROGRAMMET)

Ved udgangen af december 2021 var 57 ud af 59 projekter blevet afsluttet (fuldført eller bragt til ophør), og et samlet beløb på 2 615 657 214 EUR (efter fradrag af krav om tilbagebetaling af et beløb på 203 322 313 EUR) blevet udbetalt til støttemodtagerne (se bilag).

Situationen for gas- og elinfrastrukturen er som følger: De fleste projekter er fuldført, og to projekter er fortsat i gang.

Initiativtagerne gjorde betydelige fremskridt med integrationen af offshorevindenergi (OWE) i nettet, mens projektlederne for det sidste projekt for CO₂-opsamling og -lagring (CCS) besluttede at standse deres finansielle støtte til projektet.

Kommissionen har valgt at opretholde sin finansielle støtte til investorerne, så længe det er klart, at en endelig investeringsbeslutning er mulig, og projektet fortsat repræsenterer en betydelig værdi for samfundet.

¹ Rapport for 2020, vedtaget den 26.11.2021 (COM(2021) 670 final).

1. GAS- OG ELINFRASTRUKTUR

Genopretningsprogrammets delprogram vedrørende infrastruktur har støttet 44 projekter på tre store aktivitetsområder (gassammenkoblinger, tilbagegående gasstrømme og elektricitet).

Der er indgået forpligtelser for et beløb på 2 267 574 462 EUR, hvoraf 1 692 273 968 EUR er blevet udbetalt til støttemodtagerne pr. 31. december 2021. Betalingerne er betinget af støttemodtagernes bindende tilsagn om at gennemføre projektet gennem en endelig investeringsbeslutning.

1.1. Hidtidige fremskridt

Hidtil er 42 af de 44 infrastrukturprojekter blevet fuldført, fire er blevet bragt til ophør, og to projekter er i gang.

I elektricitetssektoren er alle 12 projekter blevet fuldført.

I gasnetsammenkoblingssektoren er 13 ud af 18 projekter blevet fuldført. To projekter skrider planmæssigt frem, og tre er blevet bragt til ophør.

Med hensyn til tilbagegående gasstrømme og sammenkoblingsprojekter i Central- og Østeuropa er 13 projekter fuldført, og ét projekt i Rumænien blev bragt til ophør af Kommissionen i september 2014.

Siden den sidste rapport om gennemførelsen af genopretningsprogrammet kan følgende fremskridt fremhæves:

- Sammenkoblingen Grækenland-Bulgarien (IGB) er en vigtig vej til at transportere gas fra TAP og græske LNG nordpå og er et vigtigt projekt til diversificering af gasforsyningen i den sydøsteuropæiske region. Det er et projekt af fælles interesse (PCI 6.8.1) og et prioriteret projekt til at skabe energiforbindelser i Central- og Sydøsteuropa (CESEC). Kommissionen har siden begyndelsen ydet politisk og finansiell støtte til projektet. Projektet har modtaget 45 mio. EUR fra det europæiske genopretningsprogram for energiområdet og 39 mio. EUR fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling. Anlægsprojektet gjorde yderligere fremskridt i 2021 og er blevet fuldført i juli 2022 og forventes at blive idriftsat i oktober 2022.
- I Republikken Cypern er ministeriet for energi, handel og industri i øjeblikket ved at forberede gennemførelsen af en naturgasmodtagende terminal, som skal bidrage til en diversificering af det cypriotiske energimix og bidrage til at bringe øens energiisolation til ophør samt fremme konkurrencen om gasreven elproduktion fra uafhængige producenter. Ifølge oplysninger fra projektlederen forventes LNG-faciliteten at blive sat i drift næste år.

Hvad angår gasledningerne i Cypern vil projektet ifølge projektlederens oversigt over den tekniske gennemførelse for 2021 være fuldført senest i 2026. Med hensyn til de gasledninger, der er nødvendige for at bringe gas fra LNG til bestemmelsesstedet, tager myndighederne deres synspunkt op til fornyet overvejelse med hensyn til de lokaliteter, hvor der vil blive opført naturgasproduktionsanlæg, og den respektive føring af rørledningerne samt tidsplanen er blevet ændret.

2. OFFSHOREVINDENERGIPROJEKTER

2.1. HJDTIDIGE FREMSKRIDT

Delprogrammet for offshorevind bestod af ni projekter, der modtog 565 mio. EUR i støtte fordelt på to hovedtyper af aktiviteter:

- storskalaprøvning, fremstilling og ibrugtagning af innovative møller og havvindmøllefundamenter (seks projekter) samt
- udvikling af modulbaserede løsninger med henblik på integration af store mængder el fra vindenergi i elnettet (tre projekter).

Syv ud af ni projekter er fuldført, og to blev bragt til ophør før tid. Der blev udbetalt 427 190 976 EUR (efter fradrag af indtægtsordrer) til projekterne.

2.2. HJDTIDIGE FREMSKRIDT OPDELT PÅ SEKTORER

2.2.1. Fremskridt med innovative turbinestrukturer og offshorestrukturer

For Aberdeen Offshore Wind Farms vedkommende blev de elleve vindmøller med verdens største kapacitet (på daværende tidspunkt med 8,8 MW pr. mølle — i dag findes der vindmøller med en effekt på 12 MW) sat i drift i Vattenfalls havmøllepark "Aberdeen Bay" den 1. juli 2018. I september 2018 fandt den officielle åbning af European Offshore Wind Deployment Centre (Aberdeen Offshore Wind Farm) sted. Den sidste rapportering om projektet blev afleveret og godkendt i juli 2020.

2.2.2. Fremskridt med integration af vindenergi i elnettet

Generelt skred gennemførelsen af de to resterende projekter, Kriegers Flak og COBRACable frem som forventet.

I september 2019 blev sammenkoblingen COBRACable mellem Danmark og Nederlandene sat i drift. Projektet COBRACable blev afsluttet i december 2019. Den sidste rapportering, der blev afleveret i marts 2020, er blevet godkendt, og projektet er afsluttet.

Kriegers Flak (Combined Grid Solution) indledte driften i december 2020, som samtidig var projektets slutdato. Den sidste rapportering, der blev afleveret i marts 2021, er blevet godkendt, og projektets endelige rapportering er afsluttet.

3. OPSAMLING OG LAGRING AF CO₂

Dette delprogram under genopretningsprogrammet bestod af seks projekter og 1 mia. EUR i støtte med det formål at demonstrere fuldstændig opsamling, transport og lagring af CO₂.

Et projekt (Compostilla i Spanien) blev afsluttet med operationelle pilotanlæg til opsamling, transport og lagring. Fire projekter er blevet bragt til ophør før tid som følge af projektledernes beslutning om ikke at investere, og ét projekt blev bragt til ophør uden at være fuldført. Der blev udbetalt 387 099 179 EUR (efter fradrag af indtægtsordrer for et samlet beløb på 145 294 400 EUR) til disse projekter.

III. DEN EUROPÆISKE ENERGIEFFEKTIVITETSFOND (EEEF)

I december 2010 blev der afsat 146,3 mio. EUR fra det europæiske genopretningsprogram for energiområdet til en finansiel facilitet for vedvarende energiprojekter². Der blev oprindeligt forpligtet 125 mio. EUR til EU's bidrag til den europæiske energieffektiviseringsfond (EEEF). EEEF blev oprettet i juli 2011 og har nået et samlet omfang på 265 mio. EUR³, som støttes af en facilitet for teknisk bistand med et budget på 20 mio. EUR og 1,3 mio. EUR til oplysningsaktiviteter.

Faciliteten for teknisk bistand gjorde det muligt at støtte investeringer⁴, der bidrager til at nå EU's ambitiøse klimamål i adskillige medlemsstater, heriblandt Spanien, Portugal, Frankrig, Danmark, Det Forenede Kongerige, Irland, Nederlandene og Belgien. Efter udløbet af fristen for tildeling af faciliteten for teknisk bistand inddrev Kommissionen i 2020 et beløb på 4 498 415 EUR til EU-budgettet af den oprindelige tildeling (se bilag). EEEF yder skræddersyet finansiering (både gælds- og egenkapitalinstrumenter) til projekter vedrørende energieffektivitet, vedvarende energi og ren bytransport. Støttemodtagerne er lokale eller regionale offentlige myndigheder eller private virksomheder, der handler på deres vegne.

1. HİDTİDİGE FREMSKRİDT

I 2021 blev én ny transaktion føjet til fondens portefølje:

— EEEF har i samarbejde med VIPA — det litauiske agentur for udvikling af offentlige investeringer — oprettet en platform for "udvikling af bæredygtige ressourcer"⁵. Den finansierer investeringer, der bidrager til modvirkning af klimaændringer. EEEF ydede sammen med VIPA 12 mio. EUR til oprettelsen af platformen. Denne finansiering forventes at generere lån til energieffektivitet og vedvarende energi for mere end 37 mio. EUR i både den offentlige og den private sektor.

Siden oprettelsen og frem til den 30. september 2021 har EEEF indgået kontrakter om 17 projekter til i alt 176 mio. EUR, som har genereret endelige investeringer på skønsmæssigt 324 mio. EUR.

Baseret på EEEF's projektvurdering og rapporteringsramme⁶ for CO₂-ækvivalenter og primære energibesparelser har fondens investeringer pr. september 2021 opnået besparelser på ca. 584 235 ton CO₂ og primære energibesparelser⁷ på 769 801 MWh.

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1233/2010 af 15. december 2010 om ændring af forordning (EF) nr. 663/2009 om et program til støtte for den økonomiske genopretning i form af fællesskabsstøtte til projekter på energiområdet.

³ Foruden Europa-Kommissionen er der foretaget investeringer af: Den Europæiske Investeringsbank (75 mio. EUR), Cassa Depositi e Prestiti SpA (CDP) (60 mio. EUR), Investment Manager Deutsche Bank (DB) (5 mio. EUR) og i 2020 Deutsche Bundesstiftung Umwelt (DBU) (10 mio. EUR).

⁴ Mere detaljerede oplysninger om disse investeringer kan findes her:

<https://www.eeef.lu/european-commission-ta-facility.html>

⁵ Flere oplysninger findes på <https://www.eeef.lu/news-detail/vipa-and-eeef-join-forces-to-invest-in-sustainable-projects-in-lithuania.html>.

⁶ EEEF's rapport for tredje kvartal, side 5, som er tilgængelig her: https://www.eeef.lu/quarterly-reports.html?file=files/downloads/Quarterly_Reports/2021/eeef-Quarterly-Report-2021-Q3.pdf.

2. EEEF's facilitet for teknisk bistand

Den europæiske energieffektivitetsfond lancerede i november 2016 en ny facilitet for teknisk bistand. I forlængelse af Europa-Kommissionens facilitet for teknisk bistand, der forvaltes af EEEF, har fonden oprettet et nyt redskab til støtte for ambitiøse offentlige enheder med solide investeringsprojekter inden for bæredygtig energi. Sådanne projekter skal vedrøre energieffektivitetssektoren, mindre initiativer om vedvarende energi og/eller initiativer om offentlig transport. EEEF støtter modtagere — regioner, byråd, universiteter, offentlige hospitaler og andre offentlige enheder i EU's medlemsstater — ved at tildele rådgivningstjenester til de planlagte investeringer, f.eks. ved at gennemføre forundersøgelser, energisyn, juridiske tjenesteydelser og analyser af økonomisk levedygtighed. EEEF's facilitet for teknisk bistand har modtaget midler fra faciliteten ELENA (European Local Energy Assistance) under Den Europæiske Unions Horisont 2020-program. I december 2021 støttede den allerede otte støttemodtagere i Italien, Spanien og Litauen.

3. Vigtigste konklusioner og fremtidsudsigter

EEEF har gradvist opbygget en solid række af rentable investeringer, og efter ti års drift har EEEF allerede ydet støtte til 17 meget markante projekter⁸ (hvoraf to allerede er blevet tilbagebetalt med overskuddet, der geninvesteres i fonden) i forskellige teknologier i otte forskellige medlemsstater og Det Forenede Kongerige.

IV. OVERORDNEDE KONKLUSIONER

Genopretningsprogrammet har givet gode resultater. Alle 12 elprojekter og størstedelen af gasprojekterne er fuldført. To gasprojekter er i gang og forventes fuldført i 2022 og 2026. Den strenge kontrol og overvågning, som Europa-Kommissionen udøver med gennemførelsen af projekterne, har medvirket til at øge instrumentets effektivitet.

Offshorevindenergiprojekterne var mere komplekse end forventet, men projektledere og bygherrer har været i stand til at finde løsninger, så de kan afsluttes, eventuelt med en forlængelse af kontrakterne. I løbet af programmets 12-årige løbetid har det europæiske genopretningsprogram for energiområdet bidraget til at skaffe teknologisk viden og desuden bidraget til udviklingen af sammenkoblingsteknologier til offshorevindkraft.

Selv om den økonomiske støtte til genopretningsprogrammet ikke var tilstrækkelig til at få virksomhederne til at gennemføre CCS-demonstrationsprojekter i kommerciel målestok, anser Kommissionen fortsat CCS for at være vigtig for dekarbonisering (eneste pålidelige teknologi til langsigtet lagring af kuldioxid) for EU generelt og for energi- og kulstofintensive industrier i særdeleshed.

EEEF har investeret i flere energieffektivitetsprojekter og vil fortsætte med at udvide sin portefølje, tilvejebringe finansieringsløsninger og generere overskud til sine aktionærer. EEEF

⁷ Kumulative primære energibesparelser fremlægges kun for energieffektivitetsteknologier og teknologier for ren bytransport. De omfatter beregninger fra finansielle afslutninger til låns løbetid baseret på skøn for projekter, der enten er under opførelse, eller som har været i drift i mindre end et år, og faktiske data for projekter, som har været i drift i mere end et år. Besparelserne er for det samlede projektinvesteringsvolumen (dvs. EEEF-investeringer og ikke-EEEF-investeringer).

⁸ EEEF's rapport for tredje kvartal, side 10, som er tilgængelig her: https://www.eeef.lu/quarterly-reports.html?file=files/downloads/Quarterly_Reports/2021/eeef-Quarterly-Report-2021-Q3.pdf

fungerer også som en model for innovative finansielle instrumenter, der investerer i omkostningseffektive og modne projekter for bæredygtig energi, der kan tiltrække privat kapital, samtidig med at den påviser den forretningsmæssige sammenhæng bag disse investeringer og skaber en troværdig resultatliste.